מה הדין: פינוי חפצים וגרוטאות מבית שכן בזמן שיצא למסעדה – האם המפנים חייבים בתשלומין?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

מי שפינו מביתו של אדם גרוטאות ופסולת שאין להן ערך מסחרי בשוק פטורים מתשלום בבית דין, ואין משלמים על ערך רגשי בלבד.

הנידון: אדם שביתו היה עמוס לעייפה בגרוטאות, בחפצים ישנים ובפסולת. בני המשפחה או עסקנים ציבוריים ארגנו עבורו ארוחה במסעדה ("אכול כפי יכולתך") כדי להוציאו מן הבית, ובזמן שהיה במסעדה הביאו משאית ופועלים ופינו את כל תכולת הגרוטאות מביתו למזבלה. כשהחזרו הבעלים זעם וטען כי החפצים הללו היו יקרים ללבו והיו בעלי ערך רגשי וסנטימנטלי – האם הפועלים או המפנים חייבים לשלם לו דמי נזק?

אם החפצים שפלאו מן הבית היו גרוטאות ופסולת שאין להן שום ערך מסחרי בשוק (כגון חפצים בלויים ושבורים שאין דרך בני אדם ליקח עליהם מעות), המפנים פטורים מתשלומין בבית דין, מפני שהמזיק או המאבד חפץ שאינו שווה דמים בשוק – פטור בדיני ממונות.

אמנם, אם היו בין החפצים כלים בעלי ערך מסחרי ממשי שנזרקו מבלי לקבל את רשות הבעלים – חייבים המפנים לשלם את השווי המסחרי שהיה לאותם כלים בשוק בעת פינוים. אך על הערך הרגשי והסנטימנטלי בלבד – אין בית הדין שמים דמים ואין גובים עליו תשלומין.

(מקורות: שולחן ערוך, חושן משפט, סימן שפ"ז סעיף א' ; נתיבות המשפט, חושן משפט, סימן רמ"ח סעיף קטן א', וסימן שפ"ז סעיף קטן א' ; וחידושי הרמב"ן, בבא קמא דף נ').

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/clearing-junk-from-neighbors-house/